

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Spojené státy americké a vznik Společnosti národů

Eliška Payerová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

Spojené státy americké a vznik Společnosti národů

Eliška Payerová

Vedoucí práce:

PhDr. Pavel Hlaváček, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, květen 2020

.....

Eliška Payerová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce PhDr. Pavlu Hlaváčkovi, Ph.D. za jeho cenné rady, čas a trpělivost při vedení této práce. Také jsem velice vděčná za zapůjčení inspirativních publikací. Chtěla bych poděkovat i své rodině, která mě po celou dobu mého studia i při psaní této práce podporovala.

Obsah

1.	Úvod.....	1
2.	Prezidentský systém	4
3.	Role prezidenta USA v zahraniční politice.....	4
4.	Mechanismus přijímání mezinárodních smluv a výkonných dohod.	5
4.1.	Mezinárodní smlouvy (Treaties).....	6
4.2.	Výkonná dohoda (Executive Agreement)	7
5.	Názorové kontrasty v zahraniční politice	8
5.1.	Theodore Roosevelt.....	8
5.2.	Woodrow Wilson	10
6.	Zahranění politika Woodrow Wilsona.....	11
6.1.	14 Bodů.....	13
7.	Kolektivní bezpečnost a Společnost národů	16
7.1.	Slabiny kolektivní bezpečnosti	17
8.	Složení Senátu.....	19
8.1.	Umírnění	20
8.2.	Nesmiřitelní	20
8.3.	Významní senátoři a jejich názory	21
9.	Debata o Společnosti národů.....	26
10.	Výsledek debaty.....	30
10.1.	W. Harding a změna zahraniční politiky	33

11.	Závěr	34
12.	Seznam použité literatury a pramenů	37
13.	Resumé.....	45

1. Úvod

Myšlenka vzniku Společnosti národů, jako světové organizace kolektivní bezpečnosti, se zrodila ve Spojených státech amerických a byla postavena na dokumentu, tzv. Úmluvě o Společnosti národů, která byla součástí Versailleské mírové smlouvy. Deklarovala, že organizace nemá řešit důsledky konfliktů, nýbrž jim předcházet a být „permanentním nástrojem pro zabránění konfliktům a udržení míru ve světě“ (Předmluva Úmluvy o Společnosti národů). Jedním z cílů prezidenta Wilsona bylo ustavit nový poválečný řád, ve kterém všechny státy měly postupovat dle mezinárodního práva a všechny státy by současně byly členy mezinárodní organizace, která by dohlížela na udržování míru. Paradoxně samy Spojené státy americké nakonec vstup do Společnosti národů odmítly podpořit. Přesněji řečeno v Senátu USA – kde se ratifikují mezinárodní – nebyla Úmluvě o Společnosti národů vyjádřena dostatečná podpora.

Cílem mé bakalářské práce je analyzovat názory opozice, která byla značně názorově rozdělená, a zkoumat činy prezidenta Wilsona, které přispěly k odmítnutí Versailleské smlouvy. Budu si klást otázku, zda byl prezident Wilson schopen učinit ústupky, které by mu pomohly získat si podporu opozice i když se republikáni chtěli orientovat spíše na domácí politiku USA než na zahraniční vztahy, které naopak prezident Woodrow Wilson chtěl budovat. Je nutno zdůraznit, že ne všichni zástupci opozice byli přesvědčenými odpůrci vstupu USA do Společnosti národů. Zejména skupina senátorů, kteří jsou označováni jako Umírnění (Reservationists) podporovali americkou angažovanost ve světě, ale například nesouhlasili s podobou Versailleské smlouvy nebo s podmínkami, které by musely USA dodržovat. K Umírněným patřil i Henry Cabot Lodge, kterého můžeme označit za největšího rivala prezidenta Wilsona. Druhá a více radikální skupina, která sdružovala menší část opozice, byla skupina Nesmiřitelných

(Irreconcilables). Nesmiřitelní odmítali vstup USA do Společnosti národů a požadovali, aby se USA vrátily opět k izolacionistické formě zahraniční politiky a šly příkladem ostatním národům tak, že budou budovat demokracii především na americkém kontinentě.

Tato práce je rozdělena do dvou částí: teoretické a praktické. V teoretické části práce se zaměřím na roli prezidenta v zahraniční politice. Jelikož zahraniční politiku utváří právě prezident, zejména proto, že mu Ústava USA a prezidentský režim udělují větší pravomoci. Proto se zahraniční politika Spojených států na počátku 20. století s nástupem prezidenta Woodrow Wilsona do funkce výrazně odklonila od izolacionistické zahraniční politiky předchozích prezidentů, kteří vládli ke konci 19. století a na přelomu 20. století. Podle Wilsonovy angažované zahraniční politiky se měla Amerika začít více podílet na utváření mezinárodního systému (Kissinger 2002: 196). Poukazuji zde na to, že debata o Společnosti národů byla pokračováním debaty o směřování zahraniční politiky na počátku 20. století, ve které se střetly názory realisty Theodora Roosevelta a idealisty Woodrow Wilsona. Na Theodora Roosevelta navazoval republikán Henry Cabot Lodge, který byl leaderem republikánské opozice v Senátu za vlády W. Wilsona. Realistické smýšlení o zahraniční politice mělo v USA značnou podporu, zejména z řad republikánů. Zástupci Republikánské strany, kteří současně tvořili opozici vůči Společnosti národů, měli rozhodující roli při hlasování, jelikož získali ve volbách v roce 1918 většinu v obou komorách Kongresu. V teoretické části se také budu zabývat mechanismem přijímání mezinárodních smluv, jelikož Versailleská smlouva byla právě tímto typem mezinárodní dohody. Po návratu prezidenta Wilsona z jednání v Paříži neměla Versailleská smlouva a vstup USA do Společnosti národů velkou podporu. 17 senátorů by hlasovalo pro smlouvu pouze s malými úpravami a 20 dalších by hlasovalo pro, kdyby se kladl větší důraz na změny, se kterými by souhlasil Kongres. Velká část

senátorů byla spíše pro setrvání USA mimo Společnost národů (Evans 1998: 172).

Praktická část této práce je věnována ideově rozdělené opozici, která s prezidentem Woodrow Wilsonem vedla debatu o vstupu USA do Společnosti národů. Republikánská opozice byla nakloněna spíše realistickému směřování zahraniční politiky a na americké členství ve Společnosti národů nahlížela skepticky. Zejména proto, že by se USA vstupem do Společnosti vzdaly části své suverenity a odsunuly své národní zájmy až na druhé místo ve prospěch všeobecného dobra. V této části se také budu zabývat názory klíčových senátorů, z řad Umírněných i Nesmiřitelných, kteří aktivně vystupovali proti Versailleské smlouvě a americkému členství ve Společnosti národů. Jelikož výsledek této debaty ovlivnil i prezident Woodrow Wilson, zaměřím se na jeho činy, které přispěly nepřijetí Versailleské smlouvy.

2. Prezidentský systém

Ve Spojených státech amerických je uplatňován prezidentský systém. Hlavní tři aspekty, které definují prezidencialismus, jsou: přímá volba hlavy státu (to v USA zcela neplatí, protože je prezident volen sborem volitelů); propojení funkce prezidenta a premiéra; odpovědnost vlády prezidentovi, protože si ji sám sestavuje (Janda – Berry – Goldman – Huff 1998: 256–257).

Politický systém USA dává prezidentu USA větší pravomoci, zejména proto, že je funkce prezidenta a premiéra propojena. Politický systém USA je postaven na tzv. systému brzd a protivah, který zajišťuje, aby žádná ze složek moci (zákonodárné, výkonné, soudní) neměla převahu. Předchází se tak zneužití moci. Všechny složky moci jsou však od sebe oddělené a na sobě nezávislé (Bowler – Donovan – van Heerde 2008: 191–192).

3. Role prezidenta USA v zahraniční politice

Prezident USA reprezentuje stát (v tomto případě federaci států) navenek. Prezidentské pravomoci jsou specifikovány v článku II. Ústavy, podle které je prezident USA vrchní velitel ozbrojených sil a také vrchní diplomat USA, který má právo rozvíjet vztahy s vrchními zástupci zahraničních zemí, jmenovat velvyslance a konzuly (Ústava USA 1787: Čl. II. Sek. 2). Může také uzavírat mezinárodní dohody, které jsou postoupeny Senátu k projednání. Senát musí smlouvu schválit vyslovením podpory 2/3 senátorů. Prezident se může také osobně účastnit na mezinárodních konferencích, kde se hlavy států setkávají k diskusi (Ústava USA 1787: Čl. II. Sek. 2).

Jelikož prezident utváří podobu zahraniční politiky, je v historii USA běžné, že se zahraniční politika USA mění s nástupem nového prezidenta. Směřování zahraniční politiky ovlivňuje zejména stranická příslušnost (republikán, demokrat) a také smýšlení o směrování zahraniční politiky (realista, idealista). Prezident je tedy osobou, která může vytvářet zahraniční politiku, ale díky tomu, že je americký politický systém postaven na systému brzd a protivah, je jednání prezidenta limitováno Ústavou.

4. Mechanismus přijímání mezinárodních smluv a výkonných dohod

Americký Kongres (tj. Parlament) se skládá z dolní komory, zvané Sněmovna reprezentantů, a z horní komory, která se nazývá Senát. V horní komoře je každý stát rovně zastoupen dvěma zástupci, takže je tvořen celkem 100 členy (dnes) – tento počet je neměnný, napevno zakotveno v Ústavě USA (Ústava USA 1787: Čl. I. Sek. 3.). Kongres je v USA důležitá instituce, zejména proto, že funguje jako kontrolní orgán funkce prezidenta (Ústava USA 1787: Čl. I. Sek. 7.) a také proto, že mu Ústava USA přiděluje zákonodárné pravomoci a přísluší mu projednávání a přijímání veškerých smluv (Ústava USA 1787: Čl. I. Sek. 1.).

Ve Spojených státech amerických se mezinárodní smlouvy rozlišují do různých kategorií: mezinárodní smlouvy (Treaties), které jsou specifikovány v Článku II. oddílu 2. Ústavy USA, a výkonné dohody (Executive Agreements), které v Ústavě specifikovány nejsou.

4.1. Mezinárodní smlouvy (Treaties)

Mezinárodní smlouvy jsou psané dokumenty, které jsou uzavřeny mezi suverénními státy nebo mezi suverénním státem a mezinárodní organizací. V Článku I. oddílu 10. Ústavy USA je psáno, že žádný stát nesmí uzavřít mezinárodní smlouvu bez souhlasu Kongresu. Podle Článku II. Ústavy USA má prezident i Senát právo utvářet mezinárodní smlouvy (Ústava USA 1787: Čl. II. Sek. 2.). Díky tomu, že je tato pravomoc sdílená, může Senát prezidenta kontrolovat a ovlivnit smlouvu tak, aby neporušovala suverenitu žádného státu ve federaci, zejména tím, že v Senátu má každý stát stejný počet zástupců (2). Senát může vyslovit různá doporučení, prohlášení nebo výhrady. A může také navrhnout změnu samotné smlouvy, se kterou musí souhlasit všechny zúčastněné státy.

Na hlasování o mezinárodní smlouvě se klade velký důraz. Pro ratifikaci je tedy nutno získat si podporu i značné části opozice. Pokud se při hlasování nevysloví pro alespoň dvě třetiny ze všech přítomných senátorů, mezinárodní smlouva není přijata, a tedy nemůže být ani ratifikována podpisem prezidenta (Ústava USA 1787: Čl. II. Sek. 2.). Mezinárodní smlouva podléhá mezinárodnímu právu a po její ratifikaci se stává plnohodnotným zákonem (EPRS 2017: 2–3).

Versailleská smlouva, která ukončovala první světovou válku, a jejíž součástí byl i zakládající dokument Společnosti národů, byla příkladem mezinárodní smlouvy (Treaty of Versailles), pro jejíž přijetí bylo nutné v americkém Senátu získat dvoutřetinovou podporu Senátu (tj. 67 z celkových 100 hlasů).

4.2. Výkonná dohoda (Executive Agreement)

Výkonná dohoda je právně uznáný způsob uzavírání mezinárodních dohod, který se od mezinárodní smlouvy (Treaty) se liší tím, že je může iniciovat i uzavírat prezident sám. Proces vyjednávání a uzavírání výkonné dohody je stejný jako při tvoření mezinárodní smlouvy s tím rozdílem, že se výkonné dohody neprojednávají v Senátu a pro jejich přijetí není potřeba získat dvoutřetinovou většinu hlasů (CRS 2001: 6). Musí být doručeny Kongresu 60 dní před jejich vstupem v platnost. Výkonné dohody jsou využívány zejména k úpravě právního rámce pro mezinárodní obchod, úpravě sazby cel nebo odstraňování obchodních překážek, tento druh výkonné dohody se nazývá Kongresová výkonná dohoda a musí být ratifikována oběma komorami Kongresu. Jelikož je ale potřeba jen nadpoloviční většina hlasů, není její ratifikace tak obtížná jako ratifikace u mezinárodní smlouvy (Treaty) (CRS 2001: 5). Výkonná dohoda také může sloužit k úpravě dohod již uzavřených, tento druh dohody se nazývá Výkonná dohoda o smlouvě (Treaty executive agreement).

Pro přijetí Prezidentské výkonné dohody není potřeba získat podporu ani v jedné z komor Kongresu (EPRS 2017: 3–4). Výkonné dohody jsou v praxi často uzavírány místo mezinárodních smluv. Jejich projednání je rychlejší, ratifikační proces je jednodušší a prezident může díky tomu, že není potřeba dvoutřetinová většina pro její ratifikaci, projednat a prosadit stanovisko, které by Senát nepodpořil. Nárůst počtu uzavřených výkonných dohod lze zaznamenat v 50. letech 20. století, protože v roce 1937 byly výkonné dohody uznány stejně právně závazné, jako jsou mezinárodní smlouvy. Výkonné dohody jsou zpravidla spjaty především s prezidentem, který je inicioval. Jejich dodržování není závazné pro budoucí prezidenty, protože nebyly ratifikovány Kongresem. Dohody, které nebyly ratifikovány Kongresem nepodléhají mezinárodnímu právu a nejsou soudně vymahatelné (CRS 2001: 22–24).

5. Názorové kontrasty v zahraniční politice

Vývoj americké zahraniční politiky bývá některými autory (např. Barša, Kissinger) chápán jako soupeření mezi dvěma myšlenkovými proudy: izolacionismem a intervencionismem. Podle této interpretace, můžeme na počátku 20. století zaznamenat značný odklon od „tradiční“ izolacionistické politiky. Změna izolacionistické zahraniční politiky na více angažovanou se uskutečnila za vlády prezidenta Woodrow Wilsona.

Woodrow Wilson a jeho idealistická forma zahraniční politiky čelila kritice, zejména od bývalého prezidenta Theodora Roosevelta. Tito dva prezidenti spolu vedli názorový spor, protože měli neslučitelné představy o podobě zahraniční politiky USA.

5.1. Theodore Roosevelt

Theodore Roosevelt byl bývalý voják a zastánce reál-politiky, v zahraniční politice upřednostňoval především obhajobu národního zájmu své země. Roosevelt byl zvolen do úřadu viceprezidenta za vlády Williama McKinleyho. Situace se však brzy změnila, když byl prezident McKinley postřelen a na následky svého zranění v srpnu 1901 zemřel a Roosevelt jej nahradil (Markham 1991: 46–52). Ve funkci prezidenta USA působil ve dvou po sobě jdoucích volebních obdobích v letech 1901–1909.

Henry Kissinger považuje Theodora Roosevelta za představitele realismu (Kissinger 2002: 196). Podobně jako realisté schvaloval Roosevelt jednání Spojených států amerických bez ohledu na morálku tak, aby bylo dosaženo jejich nejlepších zájmů. Walter Russel Mead jej řadí mezi zástupce tzv. hamiltonovské tradice zahraniční politiky, pojmenované podle Alexandra Hamiltona. Pro zástupce hamiltonovské tradice je specifické, že se snaží udržet stabilitu v mezinárodním systému pomocí rovnováhy sil (Mead

2009: 100). Aby mezinárodní systém fungoval, musí být narušená mocenská rovnováha vždy obnovena. Například pomocí aliance nebo podniknutím vojenského zásahu (Drulák 2010: 147–148).

Roosevelt tvrdil, že Amerika je významná mocnost, která má ve světě své zájmy, kterých je třeba dosáhnout za pomoci síly, pokud při jejich prosazování narazí na odpor jiných států. Odmítal tvrzení, že je Amerika „ztělesněním ctností“ (Kissinger 1999: 33). T. Roosevelt do evropského dění, předtím, než vypukla první světová válka, zasahovat nechtěl. Pouze deklaroval, že Spojené státy by měly zasáhnout, pokud by byla mocenská rovnováha narušena. Byl vždy ochoten vyjednávat a zdržet se unáhlených akcí, ale také svá rozhodnutí podpořit skutky. Jak sám Roosevelt říkával, je důležité „mluvit slušně, ale v ruce držet klacek“ (Roosevelt 1901: 8).

Theodore Roosevelt byl velkým kritikem prezidenta Thomase W. Wilsona. Lze dokonce říci, že ideály W. Wilsona pohrdal (Kissinger 1999: 39). Roosevelt tvrdil, že morálka nemá v politice co dělat (Kissinger 1999: 35). Na jeho myšlenky navazoval Henry Cabot Lodge, který byl pro Roosevelta nejbližším přítelem a poradcem v zahraničně politických záležitostech. Henry Cabot Lodge působil ve funkci senátora za Massachussets od roku 1893 do roku 1924 (USS: nedatováno, a) a jako leader opozice velmi významně ovlivnil debatu v Senátu o vstupu USA do Společnosti národů. Zastával podobné názory jako Theodore Roosevelt s tím rozdílem, že Henry Cabot Lodge podporoval, aby se Amerika angažovala ve světě (Mervin 1971: 205), protože považoval americké hodnoty (demokracii a svobodu) obecně aplikovatelné na celý svět.

5.2. Woodrow Wilson

Woodrow Wilson měl zcela odlišnou představu o zahraniční politice USA než Theodore Roosevelt. Již od svého nástupu do funkce v roce 1912 byl Wilson bojovníkem za mezinárodní právo a mír, který chtěl zajistit pomocí vytvoření Společnosti národů. V domácí i zahraniční politice kladl důraz na morálku. Odmítal konflikty, protože je považoval za nemorální. Karlas prezidenta Wilsona řadí k představitelům liberálního internacionalismu. Zástupci tohoto teoretického pohledu tvrdí, že dosažení a udržení míru je možné docílit pomocí spolupráce. Idealisté tvrdí, že války vznikají právě proto, že v mezinárodním systému absentuje nadnárodní instituce, která by dohlížela na mezinárodní pořádek (Karlas 2015: 71). Během Wilsonovy politické kariéry byly morální principy využívány jako důvod pro politickou, ale i vojenskou akci (Morghentau 1952: 13–23).

Woodrow Wilson vytvořil novou tradici zahraniční politiky, tzv. wilsonismus. Zástupci tohoto myšlenkového směru zastávali názor, že světový pořádek lze pomocí aktivní účasti ve světových záležitostech přetvořit a pomocí mezinárodního práva zajistit, aby byl spravedlivý pro všechny státy (Kissinger 2002: 200). Woodrow Wilson věřil ve vznešenost a předurčenost svého národa k obhajobě vyšších principů a cítil se zavázán šířit svobodu a demokracii ve zbytku světa (Mead 2009: 151). Původ těchto myšlenek o předurčenosti amerického národa k lepším skutkům můžeme hledat již v 17. století, kdy se kolonisté z Evropy vylodili z lodě Mayflower a založili na území dnešního státu Massachusetts novou svobodnou zemi, která měla být lepší než zkažené země v Evropě (Krejčí 2009: 90–91).

6. Zahraniční politika Woodrow Wilsona

Když se Woodrow Wilson v roce 1912 stal prezidentem Spojených států amerických, zahraniční politika USA měla spíše izolacionistické rysy. Wilson představil během své prezidentské kampaně v roce 1912 program, který nazval „Nová Svoboda“ (The New Freedom). Byl to soubor reforem, které byly vytvořeny zejména pro domácí americké prostředí (Wilson 1913). Politický postoj Woodrow Wilsona před první světovou válkou byl v mnohém podobný rétorice prezidenta Thomase Jeffersona, který zpočátku své funkce tvrdil, že Spojené státy se nemají angažovat ve světovém dění, mají být jen „majákem svobody“, který měl být příkladem pro ostatní země.

Wilsonovo přesvědčení, že Amerika má jít příkladem tím, že bude budovat demokracii v domácím prostředí, přetrvalo i po vypuknutí první světové války v roce 1914. Prezident Wilson požadoval setrvat v neutralitě a nezasahovat do evropského konfliktu, jelikož tvrdil, že se USA válka v podstatě netýká. Zejména kvůli tomu, že se USA tímto konfliktem necítily přímo ohroženy a také proto, že v ní nemohly USA nic získat. Je nutno však zdůraznit, že Amerika nikdy nebyla zcela nestranná, faktem je, že se pouze dlouhou dobu otevřeně neúčastnila konfliktu. Její podpora se vyznačovala především finančními půjčkami, které poskytovala zejména státům Dohody (Velká Británie, Francie, Rusko a později též Itálie) (Evans 1998: 142–143).

Debata o reakci USA na první světovou válku navázala na debatu o směřování zahraniční politiky po nástupu prezidenta Wilsona do funkce v roce 1912. Realisté kritizovali prezidentův neutrální postoj. Zejména Theodore Roosevelt se vymezoval proti idealistickému postoji Woodrow Wilsona a požadoval, aby se USA účastnily světového konfliktu, protože jako mocnost mají ambice tento konflikt ukončit a opět nastolit rovnováhu

sil v mezinárodním systému. Také Henry Cabot Lodge s Theodorem Rooseveltem sdílel myšlenku, že USA měly zasáhnout do války a zastavit sílící Německo, které by se v případě svého vítězství, mohlo stát natolik silné, že by ohrozilo samotné Spojené státy americké. V debatě se také projevil silný nacionalismus, který spojoval Henryho Cabota Lodge a Theodora Roosevelta, USA měly ukončit válku, aby si Amerika udržela evropské spojence a roli mocnosti ve světě. USA vstoupily do války až v roce 1917, nicméně se války neúčastnily i dva roky po jejím vypuknutí. Woodrow Wilson si svou pacifistickou zahraniční politikou získal podporu veřejného mínění, které se k válce stavělo s odporem. V roce 1916 se mu díky pacifistické rétorice podařilo vyhrát prezidentské volby (Kissinger 1999: 44).

Změna zahraniční politiky nastala, když Německo Spojeným státům americkým prakticky vyhlásilo válku. Německo v roce 1915 vyhlásilo neomezenou ponorkovou válku a začalo likvidovat veškeré lodě, ať už válečné, tak i zámořské parníky. Existují dva milníky, které předcházely americkému vstupu do války. Za první událost můžeme považovat potopení britské lodi Lusitania v roce 1915 německou ponorkou U-20, na které zahynulo přes tisíc lidí, včetně 128 Američanů (Kissinger 1999: 44). Pacifistické postoje veřejného mínění a vlády USA změnil tzv. Zimmermannův telegram, odeslaný z Berlína německému velvyslanci v Mexiku. Existence telegramu měla být tajná, ale britská tajná služba ho stačila odposlechnout a rozluštit a prezident Wilson jej nechal později zveřejnit. Německo nabízelo Mexiku především spolupráci v rámci aliance proti USA. V případě, že by Německo vyhrálo válku, pomohlo by Mexiku znovuzískat území Texasu, Nového Mexika a Arizony (Zimmermanův telegram z 19. ledna 1917).

Ohrožování námořních obchodních tras a výhrůžka napadení USA Německem se stalo pro USA faktickou hrozbou. Za vlády prezidenta Wilsona se USA staly „hlavním účastníkem světové politiky“ (Kissinger 1999: 24) a prezident Wilson musel veřejné americké mínění přesvědčit, že Amerika nemá na výběr a musí do války, která je nemorální a špatná, vstoupit. Ve svém projevu v Senátu 22. 1. 1917 uvedl, že požaduje „mír bez anexí a reparací pod ochranou světové autority“ (Wilson 1917; a), myslel tím tedy, že USA budou nestranné a nepodpoří ani jednu z válčících stran. Wilson také prohlásil ve svém projevu v Kongresu 2. dubna 1917 prohlásil, že Spojené státy americké vstupují do války právě proto, aby vytvořily „svět bezpečnější pro demokracii“ (Wilson 1917; b). Wilson několikrát zdůraznil, že Spojené státy americké nemají ve válce žádný sobecký zájem.

K tomuto obratu v zahraniční politice USA se opět vyjádřili realističtí politici, zejména Henry Cabot Lodge svůj názor na politiku Woodrow Wilsona nezměnil ani po tom, co se „vyplnilo jeho přání“ a USA vstoupily do války. Kritizoval Wilsona za to, že USA na válku nijak nepřipravil, zejména proto, že neinvestoval do zbrojení, ke kterému vybízel i bývalý prezident T. Roosevelt (Rooseveltův dopis Newtonu D. Bakerovi, 2. 2. 1917; snímek 6.).

6.1. 14 Bodů

„14. mírových bodů“, které představil prezident Wilson 8. ledna 1918 na zasedání Kongresu Spojených států amerických, obsahovalo Wilsonovy představy o tom, jak bude vypadat mezinárodní pořádek po první světové válce a také v něm představil americké válečné cíle. 8 bodů považoval za povinné (I.-VII. a XIV.), které státy musí plnit. První bod se týkal otevřené diplomacie, protože tajná diplomacie, která dominovala předchozímu

politickému uspořádání, byla právě zdrojem válek. Země, jejichž diplomacie byla veřejná, se zajímaly o názory veřejného mínění. Wilson také požadoval, aby v novém mravním světovém pořádku byla veškerá politická rozhodnutí a dohody zveřejňovány (Wilson 1918: I.). Tento bod byl považován za jeden z nejdůležitějších, protože dodržování tohoto požadavku, by přineslo výrazný a revoluční obrat ve světové diplomacii (Krejčí 2009: 248).

Druhý bod se týkal svobody námořní plavby bez omezení, pouze s výjimkou pobřežních vod a v případě, že bude nutno uzavřít moře při plnění mezinárodních závazků spojených s pořádáním mezinárodní akce (Wilson 1918: II.). Třetí bod apeloval na zrušení obchodních omezení mezi všemi státy, které se definují jako demokratické a mírové a vytvoření jednotných obchodních podmínek (Wilson 1918: III.). Čtvrtý bod se týkal všeobecného odzbrojení, podle kterého měly státy omezit zbrojení na minimální možnou hranici, která by zajistila pouze osobní bezpečí daného státu (Wilson 1918: IV.).

Pátý bod se zaměřuje na nestranné vypořádání koloniálních nároků s důrazem na to, že veškeré požadavky obyvatel budou mít stejnou váhu jako požadavky vlády, o jejíž suverenitě je rozhodováno (Wilson 1918: V.). Tento bod ale vyvolával značné pochyby, protože byl nejasný. V obsahu chyběl konkrétní postup, jak toho má být dosaženo, To nechávalo otevřené dveře pro případnou (i násilnou) revizi hranic (Krejčí 2009: 249).

Šestý bod požaduje stažení vojsk z ruského území a vyřešení veškerých otázek týkajících se Ruska, aby mu bylo umožněno svobodně utvářet vlastní rozvoj a národní politiku. Dále také požaduje přijetí Ruska do společenství svobodných států a poskytnutí mu pomoci, pokud o to požádá (Wilson 1918: VI.). Sedmý bod apeluje na obnovu a evakuaci Belgie s důrazem na zachování její suverenity, které se těší i ostatní evropské

národy (Wilson: 1918: VII). Osmý bod upozorňoval na to, že by veškeré Francouzské území mělo být osvobozeno a napadené oblasti opraveny. Další část požaduje, aby byly urovnány veškeré neshody v otázce Alsaska-Lotrinska tak, aby bylo zajištění míru v zájmu všech zainteresovaných stran (Wilson 1918: VIII.).

Zbýlých šest bodů se týkalo zejména rozdělení územních zisků po první světové válce. Devátý bod pojednával o územní celistvosti Itálie. Bylo zde specifikováno, že území má být vyhraněno podle jasně rozpoznatelných hranic, které odpovídají státní příslušnost obyvatel (Wilson 1918: IX.). Desátý bod se týkal části populace žijící na území Rakouska-Uherska, které mělo být zajištěno bezpečí a mělo by jim být umožněno dosáhnout konejektivnějšího autonomního rozvoje (Wilson 1918: X.). Jedenáctý bod požadoval stažení vojsk z okupovaných oblastí Rumunska, Srbska a Černé Hory a zajištění jejich znovu vybudování. Měl by jim být zajištěn přístup k moři a vztahy s ostatními balkánskými státy by měly fungovat na základě přátelské dohody o ustanovených hranicích kopírujících národní hranice. Měla by být garantována ekonomická, politická i teritoriální nezávislost Balkánských států (Wilson 1918: XI.). Dvanáctý bod požaduje zajištění svrchovanosti tureckým částem Osmanské říše a ostatním národům. Je kladen důraz také na otevření úžin Bosporu a Dardanel pro všechny obchodní lodě států, které jsou vázány mezinárodní úmluvou (Wilson 1918: XII.). Třináctý bod pojednával o existenci nezávislého Polského státu obydleného polským obyvatelstvem, který bude mít přístup k moři, a jehož nezávislost a teritoriální integrita bude garantována mezinárodní smlouvou (Wilson 1918: XIII.).

Největší důraz kladl Wilson na založení Společnosti národů, o kterém pojednával poslední, tedy čtrnáctý bod. Wilson myšlenku o založení mezinárodní organizace kolektivní bezpečnosti představil již v roce 1916

(Kissinger 1999: 235). Společnost národů měla být platforma pro mírové řešení sporů pomocí diplomatické diskuse, která neupřednostňuje velké státy před malými a poskytuje veškeré záruky územní i politické nedotknutelnosti jejích členů (Wilson 1918: XIV.).

7. Kolektivní bezpečnost a Společnost národů

Společnosti národů, jakožto mezinárodní organizace sdružující národní státy, měla zajistit, že už nevzniknou další světové války. Zásady fungování organizace a podmínky, ke kterým se státy svým podpisem zavázaly, byly specifikovány v zakládajícím dokumentu, který se nazývá Úmluva (nebo také Pakt) o Společnosti národů a poprvé ji prezident Wilson představil všem 27 členům mírové konference dne 14. 2. 1919 (Evans 1998: 168). Tato organizace měla být dle Wilsona postavena na tzv. společenství moci (community of power). To spočívalo v tom, že se státy zřeknou navzájem si konkurujících zájmů a přejdou k organizované spolupráci za udržení společného zájmu, kterým je mír. Tyto vize týkající se nového uspořádání po první světové válce byly v Evropě vnímány jako radikální a zcela odlišné od evropského pořádku, založeném na mocenské rovnováze. Tento mezinárodní systém měl být založen „na principu, nikoli na moci“ (Kissinger 1999: 237), hlavní roli mělo hrát mezinárodní právo. To mělo být uplatňováno vůči všem vládám stejně, bez ohledu na velikost nebo sílu státu, které reprezentovaly.

Společenství moci později dostalo označení kolektivní bezpečnost (Kissinger 2016: 270). O mírovém řešení sporů pojednává článek XII. a XIII. Úmluvy o Společnosti národů. Členské státy se vstupem do Společnosti národů zavazují k tomu, že budou předcházet konfliktům pomocí diplomatických jednání (Článek XII. a XIII. Úmluvy o Společnosti

národů). V případě, že konflikt vznikne, zřikají se členské státy použití síly. Pokud některý ze států tuto dohodu poruší, hrozí, že proti němu ostatní státy zakročí (Článek XVI. Úmluvy o Společnosti národů).

Použití kolektivní bezpečnosti pro předcházení sporů nebylo v minulosti běžné. Státy (zejména v 19. století) spolupracovaly, když se cítily ohroženy nebo měly společné zájmy – tato situace často vedla k vytvoření aliancí, které byly hojně využívány pro řešení sporů. Zejména Velká Británie v 19. století často sehrála roli rozhodčího, protože se přidala na stranu slabšího a zamezila tak případné změně rozložení moci v Evropě. Aliance však fungovaly na opačném principu než kolektivní bezpečnost. Vznikly vždy v reakci na nějakou hrozbu či konflikt (Kissinger 1999: 232–233). Na rozdíl od aliancí není kolektivní bezpečnost zaměřena proti konkrétní hrozbě či nepříteli, jedná se o prevenci vzniku konfliktu. Státy jsou zavázány dodržovat normy, závazky a pravidla, která organizace stanoví, aby omezila sobeckost a soutěživost států a zamezila tak potenciální agresi (Waisová 2003: 78).

7.1. Slabiny kolektivní bezpečnosti

Základním problémem pro fungování konceptu kolektivní bezpečnosti může být dosahování konsenzu, tedy vyžadování souhlasu všech členů Společnosti, který je potřebný pro přijetí stanoviska ve Společnosti (Waisová 2003: 78). S narůstající členskou základnou se zvětšuje riziko, že ke shodě nedojde.

Zásadní riziko pro fungování kolektivní bezpečnosti nastává v samotné situaci označení agresora. Členské státy mohou porušení závazků zakládající smlouvy SN vyhodnotit rozdílně, na základě jejich historické

zkušenosti, a také ji chtít rozdílně řešit (Kissinger 2016: 271). Některé státy mohou mít zájem na potrestání agresora, jiné státy méně a některé vůbec.

Princip kolektivní bezpečnosti se postupem času stal obětí „své hlavní premisy“ (Kissinger 1999: 262), tedy předpokladu, že všechny státy vynaloží stejné úsilí a zabrání vzniklé agresí a podstoupí při tom všichni stejné riziko. Závazek k „šetření a hájení územní celistvosti a politické nezávislosti všech států Společnosti“ (Článek X. Úmluvy o Společnosti národů) byl obsahem X. bodu Úmluvy o Společnosti národů, který se současně stal i stěžejním bodem debaty, zejména z řad Nesmiřitelných, kteří pokazovali na to, že Článek X. omezuje suverenitu Kongresu.

S článkem X. úzce souvisí článek XVI., který hovoří o sankcích (tzv. kolektivním donucení), které postihnou stát, který porušil své závazky vůči Společnosti národů nebo se dopustil agrese. V případě, že se člen dopustil agrese, má se dle Článku XVI. Úmluvy „za to, že se dopustil válečného činu proti všem ostatním členům Společnosti“. V tomto případě má být útočník zastaven vojenskou akcí ostatních států. Tento článek se stal terčem kritiky, protože byl dle názoru opozice nepřesný a příliš obecný (Článek XVI. Úmluvy o Společnosti národů).

Článek VIII. se týkal „omezení státního zbrojení na minimum“, které mělo být dostačující pro zajištění bezpečnosti státu a k vynucení mezinárodních závazků společným postupem (Článek VIII. Úmluvy o Společnosti národů). Zejména Nesmiřitelní poukazovali na to, že tento článek je v rozporu s právem Kongresu USA, kterému dle Ústavy USA přísluší „vyhlášovat válku, povolávat a vydržovat vojska a zřizovat a udržovat loďstvo“ (Ústava USA Čl. I. Sek. 8.). Článek také dále nespécifikoval, jaký je minimální objem zbraní může stát vlastnit.

8. Složení Senátu

Negativní vliv na projednávání Versailleské smlouvy, z pohledu demokratů, měly zajisté již volby v listopadu 1918, kdy Demokratická strana, jejíž členem byl i prezident Wilson utrpěla porážku a Republikánská strana tak získala v obou komorách Kongresu většinu (Heideking – Mauch 2012: 226). Ve Sněmovně reprezentantů měli republikáni 237 zástupců a demokraté jen 190 (Evans 1998: 167). V Senátu v roce 1919 byl celkový počet senátorů 96. Republikáni tvořili těsnou většinu s 49 zástupci a demokraté menšinu s 47 zástupci (USS nedatováno, b). Jelikož byli demokraté v menšině, lze tedy předpokládat, že prezident Wilson se potýkal s nelehkým úkolem, když chtěl přesvědčit konzervativní republikánské senátory, kteří by zajistili potřebný počet zbývajících hlasů. I když obsadili republikáni většinu křesel v Senátu, jako celek ve svých názorech nebyli jednotní. Společně se ke vstupu USA stavěli spíše negativně, ale značná část republikánů byla ochotna tento postoj změnit za předpokladu, že znění Versailleské smlouvy bude upraveno (Heideking – Mauch 2012: 227). Skupina senátorů, která se snažila upravit Versailleskou smlouvu pomocí pozměňovacích návrhů se nazývala Umírnění (Reservationists). Druhou, a více radikální a izolacionistickou skupinou, byli senátoři, které označujeme jako Nesmiřitelní (Irreconcilables). Tato skupina senátorů odmítala vstup USA za jakýchkoli podmínek a nebyla ochotna učinit žádný kompromis.

Demokraté spíše návrh Versailleské smlouvy podporovali, ale někteří demokraté se přiklonili k odmítavému postoji republikánů. Heideking a Mauch hovoří o tom, že skupina demokratických senátorů, kteří nepodporovali vstup USA do Společnosti, považovala Společnost národů za „společenství koloniálních mocností“ (Heideking – Mauch 2012: 227).

8.1. Umírnění

Umírnění neprohlašovali, že vstup USA do Společnosti národů za žádných okolností nepodpoří, naopak. Byli ochotni hlasovat pro přijetí smlouvy, ale za podmínky, že prezident Wilson bude ochoten vyjednávat o člancích, které shledávali spornými.

Zástupci Umírněných byli například senátoři: Charles Curtis za Kansas, James W. Wadsworth Jr. za New York, Warren G. Harding za Ohio, Truman H. Newberry za Michigan, Henry Cabot Lodge za Massachusetts, a další. Umírnění zejména poukazovali na to, že členství USA ve Společnosti národů je v rozporu s Ústavou USA a pravomocemi, které dle ní přísluší Kongresu. Umírnění zejména požadovali, aby nebyla omezena suverenita USA (Margulies 1998: 274).

8.2. Nesmiřitelní

Menší část opozice, kterou tvořilo 12 republikánů a 3 demokraté, zaujímali čistě negativní postoj a byli rozhodnuti Versailleskou smlouvu za jakýchkoliv okolností nepodpořit. Označovali se jako Irreconcilables, neboli Nesmiřitelní (Evans 1998: 172), nebo také jako „Staří ochránci“ (Old Guardians). Jelikož tato skupina nekompromisních senátorů nebyla nijak velká, stále zde existovala naděje, že Versailleská smlouva získá potřebný počet hlasů z řad Umírněných a bude nakonec ratifikována (Donaldson 2003: 52).

Nejhlasitějším zástupcem Nesmiřitelných, který byl považován za výborného rétora, byl William Borah. Tento republikánský senátor zastupoval stát Idaho a velice silně se vymezoval proti prezidentu Wilsonovi a Společnosti národů. Proto se mu také přezdívalo „Velký protivník“ (the Great Opposer) a díky jeho neústupnosti získal přezdívku

„Lev z Idaha“ (The Lion of Idaho). Borah a senátor Hiram Johnson za Kalifornii poukázali zejména na to, že americký a evropský politický systém se od sebe natolik liší, tudíž spolu nemohou spolupracovat, protože je každý postaven na rozdílných hodnotách. V Americe to byla svoboda a demokracie a v Evropě mocenská rovnováha (Byrd 1994). K Nesmiřitelným také patřili například senátoři Philander Chase Knox za Pensylvánii, Lawrence Yates Sherman za Illinois, James Alexander Reed za Missouri a Albert Jeremiah Beveridge za Indianu.

8.3. Významní senátoři a jejich názory

William Borah považoval za nejdůležitější, aby si Amerika zachovala svou nezávislost, suverenitu a ideály (Toth 1961: 558). Zdůraznil, že je Amerika obdivována a uznávána právě proto, že si své postavení vybudovala tak, že se starala sama o sebe. Tvrdil, že Versailleská smlouva nepřinese mír, zejména proto, že jako donucovací prostředek užívá násilí. Závažný problém shledával zejména v obraně demokracie v zahraničí. Odmítal skutečnost, že by američtí vojáci byli vysíláni do zahraničí bez souhlasu Kongresu USA. Dle jeho názoru bylo nesmyslné, aby Amerika poskytla Společnosti své vojáky, nad kterými by pak ztratila kontrolu, považoval to za ohrožení suverenity (Borah dle Toth 1961: 558). Společnost národů podle něj členské státy zotročovala, protože by musely sloužit ostatním státům a nemohly se svobodně rozhodnout. Nechtěl vstoupit do Společnosti národů, protože by se tím Amerika vzdala svojí nezávislosti (Borah 1919).

Demokratický senátor za Missouri, James Alexander Reed také patřil k Nesmiřitelným a zejména kritizoval rovnost států ve Společnosti. Spojené státy americké považoval za výjimečnou mocnost a odmítal, aby měly

hlasy států jako jsou Libérie, Honduras nebo Indie stejnou váhu jako hlas Spojených států amerických (Reed dle Evans 1998: 172).

Republikánský senátor za stát Indiana, Albert J. Beveridge zdůraznil, že USA „ušetřily“ velké množství lidských životů a finančních prostředků právě proto, že se vždy vyhýbaly zahraničním aliancím. Proto by se neměly angažovat ani ve Společnosti národů (Beveridge 1919: 314).

Výrazným kritikem Společnosti byl také senátor za Pensylvánii, Philander Chase Knox, který ve své řeči v Senátu projevil značné obavy o dobro Ameriky, která by vstupem do Společnosti „opustila starý řád plný štěstí a prosperity a ocitla se v novém, neprozkoumaném“, ve kterém dominují „aliance a koalice se zeměmi a lidmi, jejichž cíle a ideály jsou pro Ameriku cizí“ (Knox 1919: 36).

Nesmiřitelní jednoduše neviděli důvod, proč by se USA měly přidat do organizace, která řeší prvotně záležitosti na evropském kontinentě. Nesmiřitelní argumentovali tím, že USA se nadále mají stranit evropských záležitostí, protože by se zbytečně zapletly do problémů, ze kterých nemohou nic získat, pouze ztratit (Ambrosius 1987: 192).

Debatu o Společnosti národů výrazně ovlivnil senátor Lawrence Yates Sherman, který zastupoval stát Illinois. Shermana řadíme mezi Nesmiřitelné, protože odmítal vstup USA do Společnosti a požadoval, aby se Amerika navrátila ke své „tradiční“ zahraniční politice a rozšiřovala svůj vliv zejména v Západní hemisféře (Sherman dle Chandler 1998: 286). Senátor Sherman byl také významným kritikem prezidenta Wilsona, zejména proto, že Wilsonovu představu o mezinárodní spolupráci ve Společnosti považoval za naivní (Sherman dle Chandler 1998: 286). Sherman se vymezoval vůči jednání prezidenta Wilsona, protože dle jeho názoru překračoval své prezidentské kompetence. Sherman nesouhlasil

s tím, že se prezident Wilson sám zhostil vyjednávání o Versailleské smlouvě, i když to spadalo do kompetence Ministerstva zahraničí (Clements 1987: 197). Sherman také kritizoval Wilsona za to, že dostatečně neinformoval senátory o průběhu jednání v Paříži (Allen 1981: 201). Henry Kissinger ve své knize hovoří o tom, že osobní účast prezidenta Wilsona na jednání v Paříži bylo chybné rozhodnutí, zejména proto, že byla jednání velmi zdlouhavá a často se zadržela na detailech. Henry Kissinger také poukázal na to, že prezident Wilson nedisponoval dostatečnými diplomatickými dovednostmi a jeho rétorika byla často příliš sebejistá (Kissinger 1999: 241). Sherman chtěl zabránit vstupu USA do Společnosti také proto, že se obával toho, že by se malé státy, které by měly ve Společnosti rovný hlas jako USA, mohly spojit a de facto směřovat zahraniční politiku USA (Sherman dle Chandler 1998: 291).

Některé argumenty Nesmiřitelných se shodovaly i s argumenty Umírněných, zejména v otázkách ohrožení suverenity USA, kdyby vstoupily do Společnosti národů. Jelikož prezident Wilson nepřizval na mírová jednání v Paříži žádného republikánského zástupce, dalo se očekávat, že s podobou smlouvy, jak ji vyjednal prezident Wilson nebudou republikáni souhlasit (Clements 1987: 197). Lodge poukazoval na to, že Úmluva o Společnosti národů byla vytvořena na mírové konferenci v Paříži, nikoliv v USA, tudíž v USA nezíská podporu, protože podoba dokumentu je výrazně „evropská“.

Henry Cabot Lodge byl zprvu myšlenkou založení mezinárodní organizace, která by předcházela konfliktům, zaujat. V roce 1915 Cabot Lodge uznával kolektivní zásah proti agresí, jako nástroje pro opětovné nastolení míru, avšak brzy si začal uvědomovat, že pokud by se USA zavázaly k tomu chránit ostatní státy Společnosti, mohlo by jim to způsobit značné problémy, proto se v roce 1917 vůči americkému členství ve Společnosti

národů začal stavět spíše odmítavě (Lodge 1917: 42). Henry Cabot Lodge měl se zahraniční politikou zkušenosti, jelikož za vlády Theodora Roosevelta byl jeho poradcem a také velkou část své politické kariéry působil na Výboru pro zahraniční vztahy (Foreign Relations Committee).

Lodge požadoval, aby bylo v Úmluvě výslovně uvedeno, že USA mají právo se svobodně rozhodovat o svých interních (vnitrostátních) záležitostech bez zásahu Společnosti (Ambrosius 1987: 174), protože shledával sporným Článek X. Úmluvy, který by USA prakticky vtáhl do konfliktu kdekoliv na světě v případě, že by byl nějaký členský stát Společnosti napaden (Článek X. Úmluvy o Společnosti národů). Spojené státy by se nemohly rozhodnout, zda je vzniklý konflikt ohrožuje či ne (Evans 1998: 168). Tento závazek vyplývající ze členství ve Společnosti byl také v rozporu s pravomocemi Kongresu, které mu udává Ústava USA. Wilson tyto připomínky nebral v potaz, protože by narušily zásady fungování Společnosti a celkovou podobu smlouvy (Abrosius 1987: 137). Zejména úprava, nebo odstranění, článku X. Úmluvy by změnila podmínky kolektivní bezpečnosti, která byla nejdůležitější myšlenkou celé Společnosti národů (Dulles 1954: 121).

Henry Cabot Lodge kritizoval i podobu Článku XVI. Úmluvy, který specifikoval sankce. Tento článek nařizuje členům Společnosti, aby se státem, který porušil pravidla Společnosti, byly přerušeny veškeré obchodní a finanční styky. V případě, že by došlo k vojenskému útoku, měly by státy kolektivně zasáhnout proti agresi (Článek XVI. Úmluvy o Společnosti národů). Vojenský zásah mohla Rada Společnosti státům pouze doporučit (Článek XVI. Úmluvy o Společnosti národů). Henry Cabot Lodge varoval, že by se USA díky tomuto článku mohly dostat do „ekonomické války s kterýmkoliv státem na Zemi“ (Lodge dle Ross 2013: 26).

Profesor Masarykovy univerzity v Brně, M. A. Zimmermann, ve své knize *Společnost národů* označuje Článek XVI. a ustanovení z něj vyplývající jako „nejslabší stránku Paktu“ (Zimmermann 1931: 281). V Článku je stanoveno, že vojenský útok proti členu společnosti je automaticky chápán jako útok proti všem a státy by na doporučení Společnosti měly vojenskou silou potrestat viníka (Článek XVI. Úmluvy o Společnosti národů). Henry Cabot Lodge označil použití kolektivního násilí jako trestu pro agresora za utopistické. Zejména proto, že Úmluva předpokládá, že všichni členové Společnosti budou konat stejně, dle morálního přesvědčení. Lodge tvrdil, že není možné, aby takovéto kolektivní akce bylo dosaženo, protože každý stát může situaci vyhodnotit jinak a také ji chtít jinak řešit (Lodge dle Mervin 1971: 202).

Ve svém projevu v Senátu v roce 1919 Lodge obhajoval výjimečnost Ameriky. Prohlásil, že on jako Američan považuje za nejdůležitější existenci Spojených států amerických jako svobodné země. USA považoval za naději světa. Prosperita Ameriky byla pro něj na prvním místě. Dále varoval před evropskými zeměmi, které podezíral z toho, že ve skutečnosti se o světový mír nezajímají, jen si chtějí držet USA „poblíž“ v případě, že budou evropské státy ohroženy. Lodge tvrdil, že evropské státy budou vždy sledovat svůj individuální zájem, i když budou deklarovat něco jiného, a právě „v nesdíleném idealismu číhá nebezpečí“ (Lodge 1919).

Dalším vlivným řečníkem proti Společnosti národů byl republikánský senátor za Ohio Warren G. Harding. K Umírněným ho řadíme zejména proto, že se Hardingovy názory na Společnost národů měnily. Stejně jako Lodge, věřil ve výjimečnosti svého státu, zejména díky výhodné poloze a velké vzdálenosti od „evropských problémů“, ve kterých Amerika nemůže nic získat (Zimmermann 1931: 69). USA měly především prosazovat

vlastní ideály a bránit své občany. Ve svém projevu prohlásil že „být Američan, je největší chloubou na celém světě“ (W. G. Harding 1919). Harding také prohlásil, že se Americe bude dařit lépe, když bude hrát roli „svobodného a nezávislého vojáka mezinárodní spravedlnosti“ (W. G. Harding 1920, a). Na druhou stranu považoval Harding za důležité definovat mezinárodní právo tak, aby bylo nezpochybnitelné a neporušitelné a uznal, že by lidé z celého světa měli podporovat mezinárodní spolupráci, která by vedla k nastolení a udržení míru. Později svůj názor opět změnil a Společnost národů označil za „největší omyl všech dob“ (Harding dle Mervin 1971: 209).

9. Debata o Společnosti národů

Jak už bylo avizováno v předešlých odstavcích, nepřistoupení USA do Společnosti národů ovlivnilo velké množství faktorů. Kritika Úmluvy o Společnosti národů přicházela od polických elit, ale i od občanů Ameriky. První světová válka vzedmula vlnu nacionalismu a národní hrdosti. Američané se stavěli negativně k angažovanosti USA v zahraničí (Heideking – Mauch 2012: 229). První světová válka se odehrávala mimo americký kontinent, proto mnoho Američanů zastávalo názor, že americký zásah do války vlastně nic nepřinesl ani nic nevyřešil (Donaldson 2003: 50–51).

Poprvé se vůči znění Úmluvy o Společnosti národů vymezili opoziční senátoři protestní peticí (Round Robin), kterou vytvořil Henry Cabot Lodge již 4. března 1919, byla to petice s připomínkami k podobě předběžného znění Úmluvy o Společnosti národů. Opoziční senátoři se poprvé vymezili proti znění Článku X. Úmluvy o Společnosti národů. Republikáni byli také nespokojeni, jelikož nebyli přizváni na jednání v Paříži a nemohli podobu

Úmluvy nijak výrazně ovlivnit. Lodge poukazoval na znění Ústavy USA, podle které vyjednávání o mezinárodní smlouvě přísluší Senátu USA, a proto by o mírových podmínkách v Paříži neměl jednat prezident Wilson osobně (Lodge 1925: 118). 39 senátorů tuto petici podepsalo a prezidentu Wilsonovi tím vyslali jasný vzkaz, že si jejich přízeň nebude tak snadné získat (USS nedatováno, b). Woodrow Wilson ve svém projevu v New Yorku přislíbil, že pokusí ovlivnit mírová jednání a vyhovět požadavkům americké opozice. Prezident Wilson tento svůj slib však nedodržel, jelikož nebyl ochotný vycházet vstříc požadavkům účastníků mírových jednání, zejména Anglie a Francie, nehleděl ani na požadavky opozice v USA. Wilson se snažil vyjednávat o Versailleské smlouvě sám a po tom, co přerušil spolupráci se svým jediným pomocníkem v Paříži, plukovníkem Housem, se ještě urputněji zaměřil na prosazování svých vlastních návrhů, a rozhodl se praktikovat strategii „všechno nebo nic“. Jeho návrhy musely uspět za každou cenu (Ambrosius 2002: 141). Finální smlouva byla publikována 28. června 1919 a Wilson se vrátil zpět do USA (Treaty of Versailles 1919).

Versailleskou smlouvu doručil Wilson osobně Senátu 10. července 1919 a její součástí byl i zakládající dokument Společnosti národů (USS nedatováno, c). Americká opozice se podruhé vyjádřila ke znění smlouvy a Henry Cabot Lodge předložil v srpnu 1919 dalších 14 pozměňovacích návrhů, tento soubor připomínek označujeme jako „Lodge's Reservations“. Henry Cabot Lodge odmítal podpořit znění smlouvy, které vyjednal Wilson, zejména proto, že smlouva neobsahovala změny, které Lodge předložil již 4. března roku 1919 (Evans 1998: 173).

Prezident Wilson si v srpnu 1919 začal uvědomovat, že vyjednaná Versailleská smlouva nemá takovou podporu v Senátu, jakou očekával. V Senátu bylo 17 senátorů, kteří by hlasovali pro návrh pouze s malými

úpravami, 20 dalších by hlasovalo pro, kdyby se kladl větší důraz na změny, se kterými by souhlasil Kongres (Evans 1998: 172). Woodrow Wilson připustil, že by mohl souhlasit s některými změnami, které navrhuje opozice, ale požadoval, aby byly sepsány v samostatném dokumentu, místo toho, aby byly začleněny do Versailleské smlouvy. Tento „plán“ však nedosáhl žádného úspěchu, jelikož dle rozhodnutí Nejvyššího soudu (Supreme Court) musely být veškeré změny začleněny do dokumentu, který podléhá dvoutřetinovému souhlasu Senátu, tj. Versailleská smlouva. Pokud by byly pozměňovací návrhy sepsány do samostatného dokumentu, nebyly by právně závazné (Hewes 1970: 251).

Woodrow Wilson byl méně a méně ochotný vést diskusi o případných změnách Versailleské smlouvy. Neměl v úmyslu s republikánskou opozicí jednat, protože tvrdil, že by to vedlo k dalším zdoluhavým jednáním s evropskými mocnostmi. Wilson se však ani nepokusil zjistit, zda by evropské mocnosti s pozměňovacími návrhy souhlasily či ne (Hewes 1970: 251). Wilson chtěl opětovnému projednání Versailleské smlouvy zabránit zejména proto, že v případě znovuotevření diskuse o Versailleské smlouvě s evropskými mocnostmi, hrozilo, že se celý koncept Versailleské smlouvy a kolektivní bezpečnosti zhroutí. Wilson se obával toho, že by již nebyla nalezena shoda a nebyla vytvořena vhodnější alternativa (Margulies 1998: 275).

Wilson v srpnu 1919 pověřil Gilberta M. Hitchcocka, který byl leader demokratické menšiny v Senátu, aby trval na ratifikaci bez pozměňovacích návrhů a odmítl veškeré pokusy o znovuotevření diskuse o změnách Versailleské smlouvy (Wimer 1963: 191). Henry Fountain Ashurst, demokratický senátor za Arizonu, prezidentovo rozhodnutí o nevyjednávání s opozicí kritizoval, protože dle jeho názoru se tak podporovatelé Společnosti národů sami vzdali možnosti změnit názor

opozice, který v srpnu 1919 měli ještě možnost ovlivnit (Ashurst dle Sparks 1962: 116). Henry Cabot Lodge si byl naopak vědom, že čím déle se bude o podobě Versailleské smlouvy diskutovat, tím těžší bude získat si podporu veřejného mínění, které zpočátku roku 1919 podporovalo vstup USA do Společnosti, ale v srpnu roku 1919 podpora od veřejnosti značně poklesla (Conlin 2008: 632), zejména také proto, že prezident Wilson strávil půl roku v Evropě a neobhajoval své ideály v USA. V americké společnosti se začala objevovat témata, která odvedla pozornost od Společnosti národů. Američané se začali obávat tzv. „rudé hrozby“, tedy obavy, že v USA propukne komunistická revoluce (Heideking – Mauch 2012: 227).

Woodrow Wilson se, po návratu do USA, místo vyjednávání s opozicí soustředil na získání si přízně veřejného mínění, protože věřil, že je prezident odpovědný svým občanům, nikoliv Kongresu (Wilson dle Chandler 1998: 287). Proto se rozhodl uspořádat kampaň, ve které chtěl oslovit americké občany a získat si znovu podporu veřejnosti. Wilson přednesl celkem 40 dlouhých projevů v rámci své Tour po západu (Western tour), ve kterých informoval o obsahu Versailleské smlouvy, ale americkou veřejnost tím příliš nezaujal. Proto prezident Wilson změnil svou rétoriku, na doporučení svého tajemníka Josepha Tumultyho, na více agresivní. Začal na publikum více naléhat a posluchače „strašil“ vznikem další světové války, pokud USA nepodpoří vznik Společnosti národů (Hogan 2006: 24). Jeho rétorika se však ještě zostřovala. Všechny své oponenty a ty, kteří by se odvážili hlasovat proti Společnosti národů ve svém posledním projevu v Pueblu v Coloradu označil za lháře a zrádce zejména vojáků USA, kteří padli v první světové válce (Wilson 1919). Projev v Coloradu z 25. 9. 1919 se Wilsonovi stal osudným, protože si svými výroky znepřátelil opozici a také proto, že tato namáhavá kampaň významně ovlivnila jeho zdraví. Wilson po projevu v Pueblu zkolaboval, o týden později prodělal silnou mozkovou mrtvici. Z těchto obtíží se již

nikdy plně nezotavil, protože po prodělání mrtvice měl ochrnutou levou část těla. Ve své funkci už nebyl tak suverénní jako dříve. Tuto skutečnost můžeme také považovat za jednu z mnoha, které ovlivnily hlasování o Společnosti národů (Heideking – Mauch 2012: 228).

Prezident Wilson nebyl jediný, kdo podnikl kampaň. Senátoři William Borah a Hiram W. Johnson podnikli „proti-kampaň“, cestovali po Spojených státech amerických, obhajovali izolacionistickou formu zahraniční politiky a mařili prezidentovu snahu získat si veřejné mínění. Borah a Johnson cestovali zejména po středozápadních státech, kde žili Američané německého nebo irského původu. Americké občany svými slovy doslova uchvátili, protože v těchto středozápadních státech prezident Wilson nedisponoval značnou přízní (USS: nedatováno, d).

10. Výsledek debaty

Po zhoršení Wilsonova zdravotního stavu převzal prezidentovu agendu demokratický senátor Hitchcock, který se stal leaderem a mluvčím příznivců Společnosti národů. Hitchcock, na rozdíl od prezidenta Wilsona, zastával názor, že je důležité Versailleskou smlouvu přijmout, i kdyby obsahovala pozměňovací návrhy opozičních senátorů. Hitchcock chtěl, aby Amerika byla světovým leaderem, který bude směřovat státy světa k lepší budoucnosti (Hitchcock dle Wimer 1963: 190). Hitchcock informoval prezidenta Wilsona o průběhu debaty pomocí dopisů. Wilson však, i přes jeho vážný zdravotní stav, odmítal ustoupit opozičním senátorům. Prezident Wilson nechtěl smlouvu měnit také proto, že ji už podepsal na jednáních v Paříži a stál si pevně za svým rozhodnutím (Evans 1998: 174).

Wilson se obával, že by změna názoru vyvolala negativní reakce u senátorů i veřejného mínění. Wilson zastával názor, že jakékoliv úpravy

Úmluvy by měly přijít na pořad jednání až po ratifikaci smlouvy Senátem USA (Dulles 1954: 116). Pozměňovací návrhy týkající se Článku X. Úmluvy si Wilson vykládal jako pokus o to, celou myšlenku Společnosti národů zničit (Wimer 1963: 194). Senátor Hitchcock se snažil opakovaně přesvědčit prezidenta Wilsona, že v Senátu je stále možno o podobě Článku X. Úmluvy diskutovat, a proto se snažil jednání prodlužovat co nejdéle, aby získal dostatek času na to, prezidenta Wilsona přesvědčit, že je nutno s republikány uzavřít kompromis (Hitchcock dle Bonsal 1944: 277).

Woodrow Wilson v dopise, který napsal senátoru Hitchcockovi, nařídil demokratickým senátorům hlasovat proti návrhu Versailleské smlouvy senátora Henryho Cabota Lodge (Wilson dle Grayson 1960: 103), který obsahoval i pozměňovací návrhy. Demokraté byli vůči prezidentovi loajální a vyhověli jeho požadavku. O Versailleské smlouvě se hlasovalo 19. listopadu 1919. 42 demokratů a 13 zástupců Nesmiřitelných hlasovalo proti návrhu leadera opozice, pro bylo 39 senátorů. Wilsonova verze Versailleské smlouvy však také nebyla přijata. Pro se vyslovilo 38 a proti bylo 53 senátorů (Evans 1998: 173). Hlasování skočilo neúspěchem pro prezidenta Wilsona i pro senátora Lodge. Jediní, kdo dosáhli úspěchu, byli senátoři z řad Nesmiřitelných.

Senátor Hitchcock zaznamenal, že v Senátu měly různé podoby Versailleské smlouvy podporu více než 80 senátorů, tento počet by byl dostačující pro přijetí Versailleské smlouvy. Hitchcock se proto rozhodl společně s demokratickým senátorem Underwoodem, znovu prezidenta Wilsona přesvědčit, že je opravdu nutné uzavřít s opozicí kompromis (Link 1990: 118). Hitchcock doufal, že prezidenta Wilsona přesvědčí názor veřejného mínění, které stále podporovalo vstup USA do Společnosti národů a věřilo, že je možné dosáhnout kompromisu. Wilson byl však

nekompromisní a ani neúspěch z hlasování z 19. listopadu 1919 nezměnil prezidentův postoj vůči opozici. Hitchcock se rozhodl, že se pokusí vyjednat kompromis sám. Otevřel znovu debatu o Versailleské smlouvě, která trvala od 15. ledna do 30. ledna 1920, a předložil i vlastní pozměňovací návrhy. Byla však také neúspěšná, protože se senátoři neshodli na podobě Článku X. Úmluvy. Lodge odmítl přepracovanou verzi Článku X., kterou předložil demokratický senátor Simons. Odmítl i návrh, který předložil bývalý prezident Taft (Wimer 1963: 200).

Hitchcock napotřetí otevřel debatu o Versailleské smlouvě, tentokrát nezávisle na vůli prezidenta, a znovu předložil své pozměňovací návrhy. Wilson na tento krok odpověděl kladně, vyslovil podporu pozměňovacím návrhům, které předložil sám Hitchcock, ale opět odmítl změny, které předložil Lodge nebo Taft. Taft navrhoval, že USA by mohly plnit závazky vyplývající z Článku X. Úmluvy jen po dobu pěti let. Po uplynutí pěti let by se prezident USA mohl rozhodnout, zda by USA i nadále plnily závazky dle Článku X. Úmluvy. Toto prezidentovo rozhodnutí by musely podpořit 2/3 senátorů. Taft také požadoval, aby bylo naplňování závazků vůči Společnosti národů plně v kompetenci amerického Kongresu, který si tím měl zachovat suverenitu (Cooper, Jr. 2001: 115). Nepodpoření Taftova návrhu Článku X. byla chyba, protože tento návrh získal podporu většiny demokratů a také velké části republikánů (Wimer 1963: 201). Senátor Hitchcock opět informoval prezidenta Wilsona o tom, že je možné dosáhnout kompromisu. Wilson byl však nekompromisní a v dopise z 8. března 1920 Hitchcocka i ostatní demokratické zástupce upozornil, že v dalším hlasování očekává podporu pro Wilsonův návrh beze změn (Wilson dle Wimer 1963: 202).

Někteří demokraté se rozhodli odklonit od prezidenta Wilsona a podpořili republikánský návrh Versailleské smlouvy (Stone 1963: 463–464). Druhé

hlasování o Versailleské smlouvě proběhlo 10. dubna 1920. Pro přijetí se vyslovilo 49, proti hlasovalo 35 a 12 senátorů se zdrželo hlasování. To znamená, že smlouva byla zamítnuta pouze o 7 hlasů, protože z 84 přítomných hlasujících senátorů tvoří 2/3 většinu 56 (Dulles 1954: 125). Evans ve své knize hovoří o tom, že plán prezidenta Wilsona de facto neselhal. Jeho cíl se uskutečnil, Společnost národů vznikla, ale bez účasti USA, tudíž lze předpokládat, že jeho plán „napůl uspěl“ (Evans 1998: 171).

10.1. W. Harding a změna zahraniční politiky

V roce 1920 se konaly prezidentské volby a Woodrow Wilson měl původně v plánu usilovat o znovuzvolení, ale byl již velmi nemocný a neměl dostatečnou podporu, proto nakonec nekandidoval (Heideking – Mauch 2012: 228–229). Republikáni navrhli svého zástupce Warrena G. Hardinga. Ve své kampani sliboval návrat k normalitě, tedy Amerika se měla především zaobírat svými interními záležitostmi, aby znovu získala rovnováhu a udržela si nezávislost (Harding 1920, b). Hardingova nacionalistická rétorika mu přinesla úspěch v prezidentských volbách a Harding zvítězil nad demokratickým zástupcem Jamesem M. Coxem, stal se 29. prezidentem a USA se opět začaly ubírat politikou neangažovanosti. Harding nebyl následovníkem zahraniční politiky Woodrow Wilsona, jeho zahraniční politika navazovala spíše na realistické prezidenty (Library of Congress: nedatováno).

11. Závěr

V této práci jsem se zaměřila na debatu v Senátu USA, zejména na názory opozičních senátorů na Versailleskou smlouvu a vstup USA do Společnosti národů. Tato debata navazovala na debatu o směřování zahraniční politiky po nástupu prezidenta Wilsona do funkce. V debatě se střetly dva myšlenkové proudy, idealismus a realismus. Zástupci těchto myšlenkových proudů, idealista Woodrow Wilson a realista Theodore Roosevelt se přeli zejména o to, jaká bude podoba zahraniční politiky USA. Wilson požadoval, aby se USA více angažovaly v zahraničí, kde měly šířit svobodu a demokracii. Roosevelt naopak tvrdil, že Amerika má sledovat jen svůj osobní zájem. Na myšlenky Theodora Roosevelta navazoval leader republikánské opozice, Henry Cabot Lodge. Republikáni v Senátu obsadili většinu křesel, dalo se tedy předpokládat, že realistický přístup k zahraniční politice bude mít v Senátu značnou podporu.

Cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat názory opozice a zkoumat činy prezidenta Wilsona, které přispěly k odmítnutí Versailleské smlouvy. Opoziční senátoři neschvalovali americké členství ve Společnosti národů zejména proto, že by se USA musely zříct části své suverenity a podřídit se pravidlům Společnosti. Senátoři také nesouhlasili s rovností členů ve Společnosti, protože se obávali, že by se malé státy mohly proti USA spojit a ovlivnit tak částečně její zahraniční politiku. Rovnost všech států ve Společnosti byla problémem pro republikánské senátory z řad Nesmiřitelných, kteří zastávali názor, že Amerika je výjimečná a významnější než ostatní členové Společnosti. Nejvíce obav u republikánské opozice vyvolal Článek X. Úmluvy o Společnosti národů, podle kterého by USA musely chránit ostatní členy Společnosti před agresí. USA mohly být vtaženy do konfliktu kdekoliv na světě, i když by USA přímo ohroženy nebyly. Tento článek se snažil republikánský senátor

za Massachussets, Henry Cabot Lodge, upravit tak, aby se USA mohly svobodně rozhodnout, zda proti agresi zasáhnou nebo ne. Opozice nesouhlasila s podobou Článku X. také proto, že rozhodování o vyslání vojenských jednotek do zahraničí přísluší dle Ústavy USA Kongresu a opozice odmítala omezit pravomoci Kongresu ve prospěch Společnosti národů.

K odmítnutí Versailleské smlouvy přispěl Woodrow Wilson nejvíce svým neústupným postojem a neochotou diskutovat s opozicí o jejich požadavcích, zejména o podobě článku X. Úmluvy o Společnosti národů. Wilsonův nekompromisní postoj vůči požadavkům opozice se nezměnil ani po tom, co prodělal mozkovou mrtvici a již nebyl schopen svou funkci plnohodnotně vykonávat a bojovat za své ideály. Wilson pověřil vyjednáváním demokratického senátor Gilberta Hitchcocka, který si byl vědom toho, že Versailleské smlouva nebude přijata, pokud nebude nalezen kompromis. Hitchcock však nedokázal přesvědčit Wilsona, aby změnil svůj nekompromisní postoj a ustoupil od svého požadavku přijmout Versailleskou smlouvu beze změn. Hlasování o Versailleské smlouvě proběhlo 19. listopadu 1919 a nebyl přijat ani návrh prezidenta Wilsona (beze změn), ani návrh opozice, který obsahoval pozměňovací návrhy. Senátor Hitchcock se snažil znovu otevřít debatu o vstupu USA do Společnosti národů zpočátku roku 1920, tento pokus byl však také neúspěšný, protože žádný z předložených návrhů nezískal v hlasování z 10. dubna 1920 dvě třetiny potřebných hlasů. Lze předpokládat, že neúspěch v druhém hlasování zapříčinil Wilson osobně, protože od demokratických senátorů očekával loajalitu a podporu pro jeho návrh beze změn. Versailleská smlouva však nebyla schválena jen o 7 hlasů. USA by do Společnosti národů vstoupily, kdyby se Wilson více soustředil na realizaci svého cíle než na to, jaká podoba Versailleské smlouvy bude přijata.

Jelikož byla debata o vstupu USA do Společnosti národů de facto pokračováním debaty o zahraniční politice po nástupu Wilsona do funkce, navazovala na ní i debata o směřování zahraniční politiky po nástupu republikána Warrena G. Hardinga do prezidentské funkce v roce 1920. Harding v debatě o Společnosti národů zastával spíše izolacionistický postoj a členství USA ve Společnosti národů nepodporoval, zejména proto, že USA považoval za výjimečnou zemi, která má prosazovat vlastní ideály a neangažovat se v evropských záležitostech, jelikož v nich nemůže nic získat. Hardingova zahraniční politika navázala na realistickou tradici Wilsonových předchůdců, například Theodora Roosevelta. Dalo se tedy přepokládat, že Harding nebude usilovat o přistoupení USA do Společnosti národů a USA se nebudou v zahraničí angažovat, pokud to nebude v jejich osobním zájmu.

12. Seznam použité literatury a pramenů

ALLEN, H. W. (1981). *Poindexter of Washington: A Study in Progressive Politics* (Carbondale: Southern Illinois University Press).

AMBROSIUS, L. E. (1987). *Woodrow Wilson and the American Diplomatic Tradition* (Cambridge: Cambridge University Press).

AMBROSIUS, L. E. (2002). *Wilsonianism: Woodrow Wilson and His Legacy in America Foreign Relations* (New York: Palgrave Macmillan).

BEVERIDGE, A. J. (1919). Pitfalls of the „League of Nations“. *North American Review* Vol. 209, No. 760, s. 305–314 (<https://www.jstor.org/stable/25151087>, 15. 4. 2020).

BONSAL (1944). *Unfinished Business* (New York: Doubleday, Doran and Co.).

BORAH, W. E. (1919). *Speech on the League of Nations*, 19. 11. 1919 (<https://www.historycentral.com/documents/Borah.html>, 6. 4. 2020).

BOWLER, S. – DONOVAN, T. – HEERDE, J. van (2008). *Canada: Sticking to the First-Past-The-Post, for the Time Being*. In: MICHAEL, G. – PAUL, M. (eds.). *The Politics of Electoral Systems* (New York – Oxford: Oxford University Press).

BYRD, R. C. (1994). *The Senate, 1789-1989: Classic Speeches, 1830–1993* (Washington D.C.: Government Printing Office).

CHANDLER, A. (1998). Senator Lawrence Sherman's Role in the Defeat of the Treaty of Versailles. *Journal of the Illinois State Historical Society* Vol. 94, No. 3, s. 279–303, <https://www.jstor.org/stable/40193505>, 29. 4. 2020).

CLEMENTS, K. A. (1987). *Woodrow Wilson: World Statesman* (Woodbridge: Twayne Publishers).

CONGRESSIONAL RESEARCH SERVICE (2001). *Treaties and other International agreements: The Role of the United States Senate: A Study*. (Washington: U. S. Government Printing Office), (<https://www.govinfo.gov/content/pkg/CPRT-106SPRT66922/pdf/CPRT-106SPRT66922.pdf>, 18. 4. 2020).

CONLIN, J. R. (2008). *The American Past: A Survey of American History, Enhanced Edition: 8th Edition* (Boston: Cengage Learning).

COOPER, JR. J. M. (2001). *Breaking the Heart of the World: Woodrow Wilson and the Fight for the League of Nations* (Cambridge: Cambridge University Press).

DONALDSON, G. A. (2003). *American Foreign Policy: The Twentieth Century in Documents* (New York: Pearson Education, Inc.).

DRULÁK, P. (2010). *Teorie mezinárodních vztahů* (Praha: Portál, s. r. o.).

DULLES (1954). *America's Rise to World Power* (New York: Harper Torchbooks).

EPRS (2017). How Congress and President shape US foreign policy. *European Parliament* ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599381/EP_RS_BRI\(2017\)599381_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599381/EP_RS_BRI(2017)599381_EN.pdf), 29. 4. 2020).

EVANS, H. (1998) *The American Century: Peple, power and politics: an illustrated history* (Londýn: Pimlico).

GRAYSON, C. T. (1960). *Woodrow Wilson, An Intimate Memoir* (New York: Holt, Rinehart and Winston).

HARDING, W. G. (1919). League of Nations. *Library of Congress* (<https://www.loc.gov/item/2004650543/>, 20. 3. 2020).

HARDING, W. G. (1920, a). Americanism. *Library of Congress* (<https://www.loc.gov/item/2004650663/>, 20. 3. 2020).

HARDING, W. G. (1920, b). Readjustment. *Library of Congress* (<https://www.loc.gov/item/2016655168/>, 19. 4. 2020).

HEIDEKING, J. – MAUCH, CH. (2012). *Dějiny USA* (Praha: Grada).

HEWES JR., J. E. (1970). Henry Cabot Lodge and the League of Nations. *Proceedings of the American Philosophical Society* Vol. 114, No. 4, s. 245–255 (<https://www.jstor.org/stable/985951>, 30. 4. 2020).

HOGAN, J. M. (2006). *Woodrow Wilson's Western Tour: Rhetoric, Public Opinion and the League of Nations* (Texas: Texas A&M University Press).

JANDA, K. – BERRY, J. M. – GOLDMAN, J. – HUFF, E. (1998). *Výzva demokracie. Systém vlády v USA* (Praha: Slon).

KARLAS, J. (2015). *Mezinárodní organizace – Systémy spolupráce mezi státy* (Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ).

KISSINGER, H. (1999). *Umění diplomacie: Od Richelieua k pádu Berlínské zdi* (Praha: PROSTOR).

KISSINGER, H. (2002). *Potřebuje Amerika zahraniční politiku?* (Praha: BB art).

KISSINGER, H. (2016). *Uspořádání světa: Státní zájmy, konflikty a mocenská rovnováha* (Praha: PROSTOR).

KNOX, P. C. (1919). Speech of Hon. Philander C. Knox, Senator from Pennsylvania in the Senate, August 29, 1919. *Hathitrust.org*

(<https://hdl.handle.net/2027/hvd.32044080109663?urlappend=%3Bseq=38>, 16. 4. 2020).

KREJČÍ, O. (2009). *Zahraniční politika USA* (Praha: Professional Publishing).

LIBRARY OF CONGRESS (nedatováno). *Presidential Election of 1920* (<https://www.loc.gov/collections/world-war-i-and-1920-election-recordings/articles-and-essays/from-war-to-normalcy/presidential-election-of-1920/>, 19. 4. 2020).

LINK, A. S. (1990). *The Papers of Woodrow Wilson* (Princeton: Princeton University Press).

LODGE, H. C. (1917). *War Addresses, 1915-1917* (Londýn: Forgotten Books).

LODGE, H. C. (1919). League of Nations. *Library of Congress* (<https://www.loc.gov/item/2004650542/>, 20. 3. 2020).

LODGE, H. C. (1925). *The Senate and the League of Nations* (New York: C. Scribner's Sons).

MARGULIES, H. F. (1998). The Moderates in the League of Nations Battle: An Overlooked Faction. *The Historian* Vol. 60, No. 2, s. 273–287 (<https://www.jstor.org/stable/24451726>, 20. 5. 2020).

MARKAM, L. (1991). *Theodore Roosevelt* (Connecticut: Grey Castle Press).

MEAD, W. R. (2009). *Special providence: American foreign policy and how it changed the world* (New York: Routledge).

MERVIN, D. (1971). Henry Cabot Lodge and The League of Nations. *Journal of American studies*. Vol. 4, No. 2, s. 201–214 (<https://www.jstor.org/stable/27552941>, 28. 4. 2020).

MORGHENTAU, H. J. (1952). *American Foreign Policy* (Londýn: Methuen and Co.).

ROOSEVELT, T. (1901). Address of Vice President Roosevelt, Minnesota State Fair, Minneapolis, Sept. 2nd, 1901. *Theodore Roosevelt Center*. (<https://www.theodorerooseveltcenter.org/Research/Digital-Library/Record/ImageViewer?libID=o286433&imageNo=1>, 2. 4. 2020.).

ROOSEVELT, T. (1917). Correspondence of Theodore Roosevelt and Secretary of War; dopis Newtonu D. Bakerovi ze dne 2. 2. 1917. *Theodore Roosevelt center*. (<https://www.theodorerooseveltcenter.org/Research/Digital-Library/Record/ImageViewer?libID=o286988&imageNo=1>, snímek 6., 14. 4. 2020).

ROSS, W. G. (2013). Constitutional Issues Involving the Controversy Over American Membership in the League of Nations, 1918-1920. *The American Journal of Legal History*, Vol. 53, No. 1, s. 1–88. (<https://www.jstor.org/stable/23416464>, 14. 4. 2020).

SPARKS, G. F. (1962). *A Many Colored Toga: The Diary of Henry Fountain Ashurst* (Arizona: University of Arizona Press).

STONE, R. A. (1963). Two Illinois Senators among the Irreconcilables. *The Mississippi Valley Historical Review*, Vol. 50, No. 3, s. 443–465 (<https://www.jstor.org/stable/1902606>, 16. 4. 2020).

THE CONSTITUTION OF THE UNITED STATES (1787). (<https://www.archives.gov/founding-docs/constitution-transcript>, 3. 4. 2020).

TOTH, CH. W. (1961). Isolationism and the Emergence of Borah: An Appeal to American Tradition. *The Western Political Quarterly*, Vol. 14, No. 2, s. 555–568 (<https://www.jstor.org/stable/443607>, 28. 4. 2020).

TREATY OF VERSAILLES (1919). (<https://www.loc.gov/law/help/us-treaties/bevans/m-ust000002-0043.pdf>, 28. 4. 2020).

ÚMLUVA O SPOLEČNOSTI NÁRODŮ (1919). *Úmluva o Společnosti národů*. In: ZIMMERMANN, M. A. (1931). *Společnost národů: Idea míru a právní organizace lidstva v minulosti, přítomnosti a budoucnosti* (Praha: Orbis), (333–342).

UNITED STATES SENATE (nedatováno, a). *The Idea of The Senate: The Senate as a Continuing Body* (<https://www.senate.gov/about/origins-foundations/idea-of-the-senate/1903Lodge.htm>, 7. 4. 2020).

UNITED STATES SENATE (nedatováno, b). *Senate leaders: Henry Cabot Lodge* (https://www.senate.gov/artandhistory/history/common/generic/People_Leaders_Lodge.htm, 8. 4. 2020).

UNITED STATES SENATE (nedatováno, c). *Reference: The Senate and the League of Nations* (https://www.senate.gov/reference/reference_item/Versailles.htm, 15. 4. 2020).

UNITED STATES SENATE (nedatováno, d). *Classic Senate Speeches: William E. Borah: League of Nations* (https://www.senate.gov/artandhistory/history/common/generic/Speeches_Borah_League.htm, 15. 4. 2020).

WAIŠOVÁ, Š. (2003). *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti* (Plzeň: Aleš Čeněk).

WATTS, D. (2009). *The American Presidency* (Edinburgh: Edinburgh University Press).

WILSON, W. (1913). *The New Freedom* (New York: GARDEN CITY DOUBLEDAY, PAGE & COMPANY).

WILSON, W. (1917, a). A World League for Peace, 22. 1. 1917. *Millercenter.org* (<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-22-1917-world-league-peace-speech>, 3. 4. 2020).

WILSON, W. (1917, b). *War Message to Congress*, 2. 4. 1917. (https://wps.prenhall.com/wps/media/objects/107/110495/ch22_a2_d1.pdf, 2. 4. 2020).

WILSON, W. (1918). *Wilson's Fourteen Points; delivered to Congress on January 8, 1918*. In: DONALDSON, G. *American Foreign Policy: The Twentieth Century in Documents* (New York: Pearson Education, Inc.).

WILSON, W. (1919). *Presidents Woodrow Wilson's Statement to the Senate Foreign Relations Committee, August 19, 1919*. In: DONALDSON, G. *American Foreign Policy: The Twentieth Century in Documents* (New York: Pearson Education, Inc.).

WIMER, K. (1963). Senator Hitchcock and the League of Nations. *Nebraska History* Vol. 44, s. 189–204. (<https://history.nebraska.gov/sites/history.nebraska.gov/files/doc/publications/NH1963HitchLeague.pdf>, 30. 4. 2020).

ZIMMERMANN'S TELEGRAM (1917). (https://www.nsa.gov/Portals/70/documents/news-features/declassified-documents/cryptologic-quarterly/the_zimmermann_telegram.pdf, s. 4, 20. 5. 2020).

ZIMMERMANN, M. A. (1931). Společnost národů: Idea míru a právní organizace lidstva v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (Praha: Orbis).

13. Resumé

This thesis focuses on the debate in the Senate of the U. S. between democratic president Woodrow Wilson and republican opposition and their opinions about membership of the U. S. in the League of Nations. This debate was a continuation of a discussion of the change in U. S. foreign policy from the early 20th Century when Wilson became president. Wilson's main critique was Theodore Roosevelt, who was Republican and realist in foreign affairs. Republican opposition in the Senate warned about a limitation of U. S. sovereignty which was caused by entering the League of Nations. Not all Republican senators were strongly against membership of the U. S. in the League of Nations, especially the leader of the opposition, Henry Cabot Lodge. Lodge supported membership of the U. S. in the League of Nations but he (and the opposition) found controversial some of the articles of the Covenant. Opposition wanted to rewrite Article X. of the Covenant to prevent decrease of power of the Congress and secure for the U. S. possibility to decide, if they want to participate in foreign affairs (e. g. conflicts) or not. President Wilson was stubborn and did not want to discuss any changes. He wanted the Covenant and Versailles treaty to be accepted without reservations. The Versailles treaty did not reach 2/3 support of the votes of senators, which is needed for acceptation of the international agreement. The U. S. did not enter the League of Nations and their foreign policy was more realistic again after entering of republican Warren G. Harding to the presidency after Woodrow Wilson.